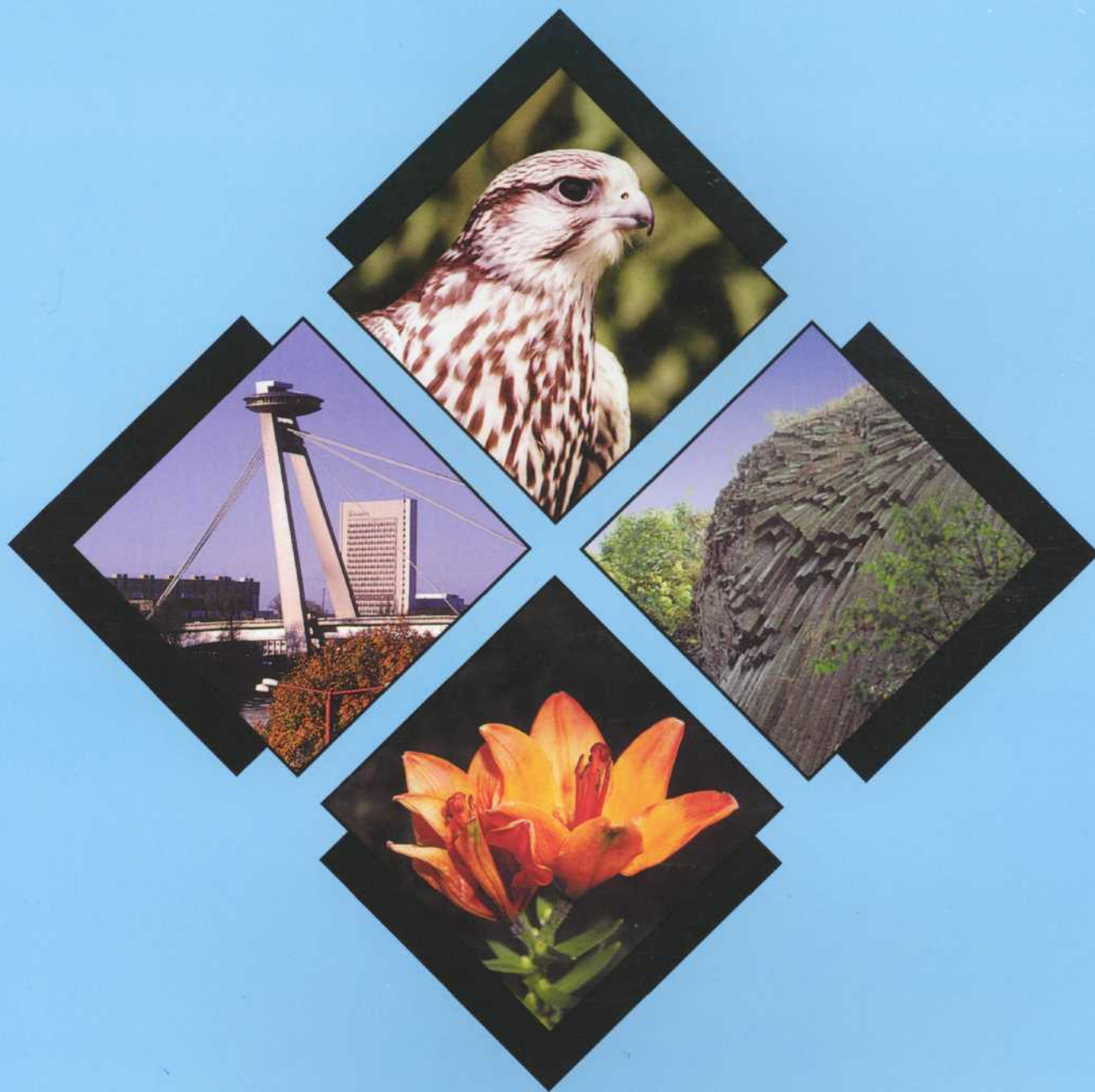

MINISTERSTVO ŽIVOTNÉHO PROSTREDIA
SLOVENSKEJ REPUBLIKY

SPRÁVA O STAVE
ŽIVOTNÉHO PROSTREDIA
SLOVENSKEJ REPUBLIKY
V ROKU 1996

**MINISTERSTVO ŽIVOTNÉHO PROSTREDIA
SLOVENSKEJ REPUBLIKY**

**SPRÁVA O STAVE
ŽIVOTNÉHO PROSTREDIA
SLOVENSKEJ REPUBLIKY
V ROKU 1996**

**SLOVENSKÁ AGENTÚRA
ŽIVOTNÉHO PROSTREDIA**

◆ HAVÁRIE A ŽIVELNÉ POHROMY

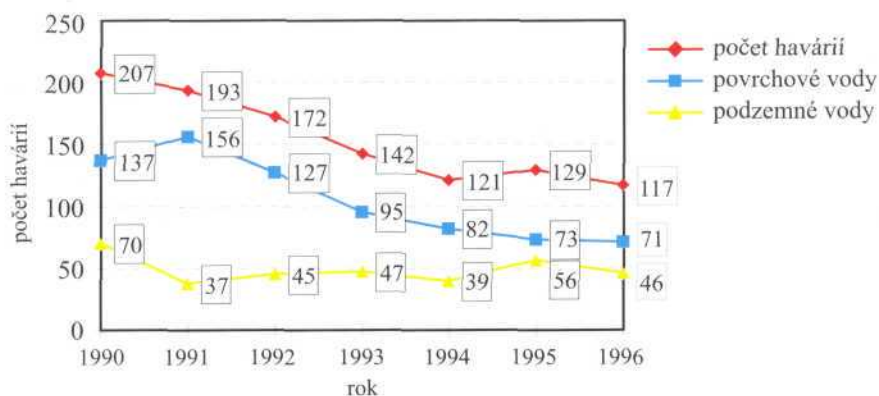
Havarijné zhoršenie kvality vôd

V roku 1996 pokračoval stabilizovaný trend vo vývoji počtu evidovaných havárií majúcich za následok znečistenie a ohrozenie kvality vôd (Graf č.VI.5). Podľa údajov Slovenskej inšpekcie životného prostredia (SIŽP) hlavnými príčinami havarijného zhoršenia kvality vôd boli nedodržanie pracovnej a technologickej disciplíny (20 prípadov), nevyhovujúci stav zariadení v dôsledku nedostatočnej údržby (11), nevhodné technické riešenia zariadení (11), poveternostné vplyvy (15), doprava a preprava

(20). Pod havarijné zhoršenie kvality vôd sa v rozhodujúcej miere podpísali ropné látky (69 prípadov), exkrementy hospodárskych zvierat (14), odpadové vody (6), bližšie nezistené látky (6), žieraviny (5) a nerozpustné látky (4 prípady). Po jednom prípade sa na havarijnom zhoršení kvality vôd podieľali pesticídy, silážne šťavy, iné toxické látky a deficit kyslíka. Vybrané prípady havárií majúcich za následok zhoršenie kvality vôd sú uvedené v tabuľke č. VI. 16.

Z celkového počtu havarijného zhoršenia akosti podzemných vôd (Graf č. VI.5) k znečisteniu došlo v 7 prípadoch a akosť vôd bola ohrozená v 39 prípadoch.

Graf č. VI.5 Trendy vo vývoji havarijného zhoršenia kvality vôd

Tabuľka č. VI. 16 Vybrané prípady havarijného zhoršenia kvality vôd

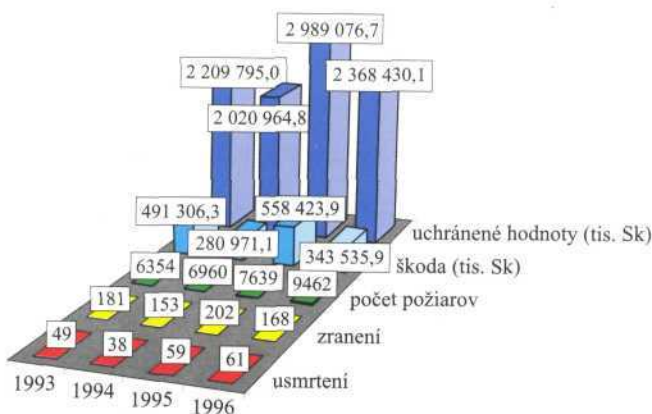
Dátum	Miesto vzniku, objekt	Príčina vzniku havárie	Následky havárie
10.4.	ropovodné potrubie v k.ú. obce Mokry Háj, okr. Senica	zemné práce - bagrovanie : nedodržanie pracovnej disciplíny	únik 50m ³ ropy, zasiahnutie výtoku prameňa podzemnej vody
27.3.	VÚ 4990 Kuchyňa	únik leteckého petroleja z akumulčných nádrží - nedodržanie pracovnej a technologickej disciplíny	uniknutie 82 215 l leteckého petroleja, z ktorého sa podarilo odčerpať 39 000 l paliva. Následok: kontaminácia podzemných vôd a zeminy
27.8.	železničná stanica Turňa nad Bodvou	zrážka stojacich nákladných vagónov so súpravou uvoľnených vagónov	únik 50 520 kg ťažkého vykurovacieho oleja a znečistenie cca 200 x 20 m plochy koľajiska. Celková škoda: 8 mil. Sk
30.7.	nákladná stanica Prievidza	zrážka vlaku s posunovacou zálohou	únik 2 500 l motorovej nafty. Likvidácia následkov havárie : 400 000 Sk
8.10.	rieka Slatina v blízkosti obce Pstruša (okres Detva)	zrážka rýchlika so stádom kráv - následným vykoľajením rušňa	únik 2 000 l motorovej nafty z vykoľajeného rušňa , kontaminácia železničného zvrška
	tok rieky Blh a rybníka pri poľnohospodárskom družstve Veľký Blh	vypustenie močovky do melioračného kanála	havarijné zhoršenie akosti vôd v toku rieky a rybníku doprevádzané úhynom rýb
24.10.	rybník č.2 Veľké Blahovo	kontaminácia vody v rybníku močovinou neznámym pachateľom	úhyn 5,2 t rýb a havarijné zhoršenie akosti vôd

Zdroj: SIŽP

Požiarovosť

V roku 1996 napriek viacerým prijatým a realizovaným opatreniam naďalej pokračoval trend v nepriaznivom vývoji požiarovosti ilustrovaný na grafe č.VI.6. Nárast požiarovosti v roku 1996 najviac ovplyvnili požiare vzniknuté v prírodnom prostredí a na poľnohospodárskych plochách. Najviac požiarov vzniklo v apríli, a to až 35,8% z celkového počtu požiarov v roku 1996. Najčastejšou príčinou vzniku požiarov v sledovanom období bolo zakladanie ohňov v prírodnom prostredí, na poľnohospodárskych plochách a na skládkach odpadov (celkovo 3 486 prípadov). Z nedbalosti a neopatrnosti fajčiarov vzniklo 1 193 požiarov, technické nedostatky, poruchy materiálov a konštrukcií sa podpísali pod 874 požiarov a deti spôsobili 764 požiarov.

Graf č.VI.6 Vybrané štatistické ukazovatele požiarovosti v Slovenskej republike

Zdroj: ÚPO MV SR

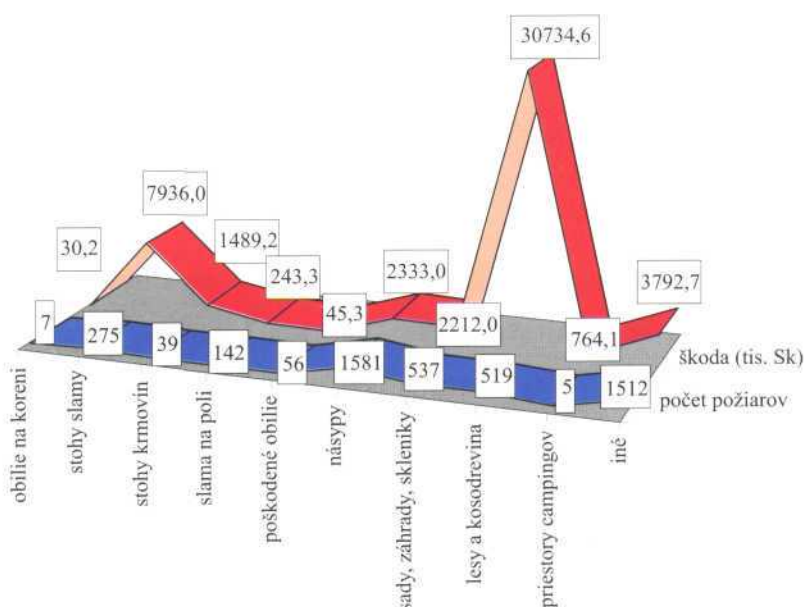

Tabuľka č. VI. 17 Prípady požiarov, ktoré z hľadiska výšky škôd v prírodnom prostredí výrazne ovplyvnili požiarovosť v roku 1996

Dátum	Miesto vzniku, objekt poškodený požiarom	Príčina vzniku požiaru	Škoda (Sk)
21.4.	Lesný porast v k.ú. obce Stakčín, okres Snina	zakladanie ohňa v prírode	1 800 000
23.4.	Lesný porast v k.ú. obce Staré, okres Michalovce	vypaľovanie suchej trávy	1 359 000
23.4.	Lesný porast v k.ú. obce Krajné, okres Svidník	zakladanie ohňa v prírode	2 300 000
23.4.	Lesný porast v katastri obcí Banské a Juskova Vôľa, okres Vranov nad Topľou	vypaľovanie suchej trávy	15 000 000

Zdroj: ÚPO MV SR

Graf č. VI.7 Požiarovosť v prírodnom prostredí podľa druhu požiaru a veľkosti škôd (v tis.Sk)

Zdroj: ÚPO MV SR

Veterná smršť

8. júla 1996 postihla lesy stredného Slovenska prudká veterná smršť spojená s krupobitím. Vyvrátila a polámala súvislé plochy lesa na celkovej výmere 1 800 ha. Objem poškodeného a zničeného dreva predstavoval 1,5 mil.m³, čo je 30 % ročnej ťažby celého lesného hospodárstva SR. Najväčší podiel škôd bol zaznamenaný v Stredoslovenských lesoch š.p., Banská Bystrica - 93 %. Poškodenie sa dotýkalo odštepnych lesných závodov Čierny Balog, Slovenská Ľupča, Kriváň a Beňuš. Celkový ekonomický dopad živelnej pohromy na lesné hospodárstvo SR, kalkulovaný na najbližšie tri roky, predstavuje 960 mil.Sk, z toho v roku 1996 dosiahol 278 mil.Sk.

Zosuvy

Na zosuvných lokalitách v oblasti Hornej Nitry, na ktorých bol v marci a apríli 1995 vyhlásený havarijný stav, boli v druhej polovici roku 1996 realizované sanačné práce, ktoré pozostávali z vybudovania stabilizačných odvodňovacích drénov, povrchových rigolov, zemných úprav terénov a celého systému ďalších opatrení. Sanačné práce boli ukončené kolaudáciou v poradí: Diviaky nad Nitricou a Banky (3.9.1996), Lipník (17.10.1996), Bojnice (10.12.1996), Malá a Veľká Čausa (20.12.1996). Za účelom spoľahlivého monitoringu účinnosti realizovaných sanačných prvkov vznikla akútna potreba vybudovania, resp. dobudovania monitorovacieho systému nad rámec základného projektu **Havarijné zosuvy Hornej Nitry a stredného Pohronia** a pravidelného uskutočňovania a vyhodnocovania výsledkov monitorovacích meraní na vybraných najdôležitejších lokalitách (Veľká a Malá Čausa, Bojnice, Diviaky nad Nitricou). Monitorovacie pozorovania majú byť spracované za obdobie od 1.5.1997 do 31.12. 1998. GS SR z týchto dôvodov zaradila zosuv vo Veľkej Čausi do úlohy ČMS **Geofaktory životného prostredia - podsystém 01** (Zosuvy a iné svahové deformácie).

